

«Mottakernavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

«Kontakt»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Katrine Tømmerdal Nordby, 62 55 11 37

Lovlighetskontroll av vedtak om endret skolestruktur i Hamar kommune

Det vises til oversendelse fra Hamar kommune av 27.01.2023. Etter innhenting av flere dokumenter var saken klar til behandling den 24.02.2023.

Kommunestyrerepresentantene Stig Vaagan (V), Svein Birger Ørsnes (R), Sissel Løvhaug Hansen (PP) fremmet den 13.11.2022 en lovlighetsklage over kommunestyrets vedtak av 26.10.2022 i sak 0108/22 om ny skolestruktur i Hamar kommune. Terje Selnes (MDG) er også nevnt som avsender, men trakk sin klage.

Lovlighetsklagen ble behandlet i kommunestyret den 21.12.2022, sak 133/22. Vedtaket av 26.10.2022 ble opprettholdt, og saken ble oversendt Statsforvalteren i Innlandet til lovlighetskontroll. Vedtaket ble ikke gitt oppsettende virkning.

Statsforvalterens vedtak

Hamar kommunestyrets vedtak i sak 0108/22 den 26.10.2022, er lovlig.

Bakgrunn for saken

Kommunestyret i Hamar kommune fattet den 26.10.2022 følgende vedtak i sak 108/22:

«Kommunestyret vedtar ny skolestruktur i Hamar, slik den er presentert i sluttrapport.

Overordnet strategi

- Fulle opp skoler med ledig kapasitet.
- Rehabiliter og utvide skoler dersom dette er nødvendig for å avvikle skoler som vedtas avviklet.
- Bygge nye skoler der dette er nødvendig for å opprettholde eller øke elevkapasitet for å kunne avvikle skoler som er vedtatt avviklet.
- Rehabiliter og utvide skoler dersom dette er nødvendig for å øke elevkapasitet.
- Rehabiliter skoler dersom dette er nødvendig for å oppnå godt fysisk læringsmiljø.
- Bygge nye skoler dersom dette er nødvendig for å oppnå godt fysisk læringsmiljø.

Framtidig skolestruktur

Barneskoler sentrum / Hamar vest

Antall barneskoler reduseres fra 3 til 2.

- Storhamar skole legges ned
- Prestrud skole oppgraderes og utvides etter behov
- Greveløkka skole opprettholdes som i dag

Barneskoler sentrum / Hamar øst

Antall barneskoler reduseres fra 2 til 1

- Rollsløkken og Solvang skoler slås sammen i ett skolebygg
- Kommunestyret ser for seg 2 alternative plasseringer av et nytt skolebygg.
  - Ved Rollsløkken skole
  - Ved Børstad u-skole

Barneskoler i Vang

Antall skoler reduseres eventuelt fra 4 til 3.

- Lunden skole opprettholdes
- Ingeberg skole opprettholdes og rehabiliteres og utvides ved behov
- Ny skole på Ridabu der sammenslåing med Lovisenberg vurderes på et senere tidspunkt.
- Kommunestyret ser for seg 2 alternative plasseringer:
  - Ved Lie
  - Ved Ener u-skole

Ungdomsskoler

Skolestrukturen opprettholdes som i dag.

- Det bygges ny Børstad u-skole på dagens tomt
- Ener ungdomsskole oppgraderes med idrettsareal

Nye skoler

Det settes av tomter til nye skoler i områderegeringsplaner for Hamar

Prioritert rekkefølge

Gjennomføring av de endringene som foreslås må innarbeides i kommunens Handlings- og økonomiplaner.

Følgende prioriteringsrekkefølge:

1. Prestrud skole rehabiliteres/utvides for å kunne ta imot elever fra Storhamar skole
2. Det bygges ny Børstad u-skole
3. Det bygges ny skole til erstatning for Rollsløkken og Solvang skoler
4. Det bygges ny skole på Ridabu og det vurderes på et senere tidspunkt om det er hensiktsmessig med en sammenslåing av Ridabu og Lovisenberg skoler.
5. Idrettsareal til Ener Ungdomsskole vurderes i sammenheng med ny barneskole på Ridabu.

Ingeberg skole trekkes ut av prioriteringsrekkefølgen for byggestart.

Kommunestyret ber kommunedirektøren igangsette arbeidet med forprosjekt på Ingeberg skole.

Det skal lages en tidsplan med oversikt over aktiviteter for å sikre gode overgangsordninger som ivaretar elever og ansatte. Planen skal lages i samarbeid med de berørte skolene i henhold til prioriteringsrekkefølgen og forankres i skolemiljøene.

Hvis Storhamar og evt. Solvang skole blir nedlagt, skal tomtene ikke privatiseres, men reguleres om til et formål som kommer barn og unge i bydelen til gode.

Kommunen vil ikke legge til rette for at eksisterende boligmasse eller tomter ved avviklede skoler benyttes til etablering av privatskoler enten via utleie eller salg».

Anmodning om lovlighetskontroll ble fremmet til Hamar kommunestyre den 13.11.2022. Klagen begrunnes med at saken ikke er forsvarlig utredet, at vedtaket dermed ikke er blitt til på lovlig måte og derfor må anses ugyldig. På denne bakgrunn anføres det at det verken faktisk eller rettslig var grunnlag til å fatte vedtak om endret skolestruktur. Det vises til koml. § 13-1 tredje ledd hvor det står at kommunedirektøren skal påse at saker som legges frem for politisk behandling er forsvarlig utredet.

Som årsak til mangelfull utredning vises det blant annet til samspillet mellom administrasjonen og Utvalg for miljø og oppvekst (heretter utvalget). Det anføres at skillet mellom administrasjonen og de folkevalgte ikke har vært klart.

Det anføres også at det «det ikke foreligger delegering av fullmakter til utvalget eller særskilt delegering av myndighet etter kommunens delegeringsreglement».

Videre underbygges klagen med at

1. det er ikke foretatt tilstrekkelig utredning av nybygg i eksisterende skolestruktur.
2. mulighetene for kapasitetsøkning ved nybygg ved Solvang skole ikke er tilstrekkelig utredet og at dette er en mangel som påvirket beslutningsgrunnlaget
3. det ikke er lagt til grunn reelle anslag for fremtidige elevtall og at kommunestyret da har fattet sin beslutning på sviktende grunnlag
4. vedtaket ikke bygger på en tilstrekkelig utredning og beregningen av elevkapasitet, verken for den enkelte skole eller for kommunen som helhet, og at dette mest sannsynlig innebærer at det er vedtatt en skolestruktur som har for liten kapasitet. Videre vises det til at det ikke fremkommer hvordan elever ved Storhamar skal fordeles.
5. det ikke er utredet hvilke konsekvenser justering av skolekretsgrenser kunne fått ift utnyttelse av kapasitet i dagens skolestruktur
6. administrasjonen ikke i tilstrekkelig grad har tatt hensyn til innspill som er kommet i høringsrunden, og at kommunestyret da ikke har fått tilstrekkelig kjennskap til høringsinnspillene.

Det anføres også at det er mangler ved vurderingen av barnets beste.

Statsforvalteren mottok også et støtteskriv fra Aksjonsgruppa bevar Storhamar skole den 02.04.2023. Vi har merket oss innspillene i behandlingen av saken, og de er svart ut i vår begrunnelse under.

Kommunen skriver at saken er behandlet i tråd med vanlig praksis når det gjelder utredninger av politiske saker. Administrasjonen har utført sin jobb som utreder for utvalget, og skillet mellom administrasjonen og de folkevalgte har vært fulgt. Saken er etter deres vurdering forsvarlig utredet i henhold til kom. § 13-1 tredje ledd, var godt nok opplyst da kommunestyret fattet sitt vedtak.

Det vises ellers til opplysningene i klagen, kommunes behandling av lovlighetsklagen og til dokumentene i saken.

Statsforvalterens vurdering av saken

Generelt om lovlighetskontroll

Det følger av kommuneloven av 2018 § 27-1 første ledd at tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget sammen kan kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Myndigheten til å foreta lovlighetskontroll av kommunale vedtak er delegert til Statsforvalteren.¹ Ordningen med lovlighetskontroll er begrunnet i hensynet til økt rettssikkerhet, fremme tillitt til forvaltningen samt å sikre faglig kvalitet på forvaltningens avgjørelser.²

Et krav om lovlighetskontroll av et kommunalt vedtak må fremmes av minst tre medlemmer av kommunestyret. Videre må klagen fremmes innen tre uker fra vedtaket ble truffet, jf. § 27-1.

Som utgangspunkt er det kun vedtak som avgjør realiteten i en sak som kan bringes inn for lovlighetskontroll. Videre er det bare de forvaltnings- og offentligrettslige sidene ved en avgjørelse som kan kontrolleres, og ikke de rent privatrettslige sidene.

Ved en lovlighetskontroll skal Statsforvalteren ta stilling til om vedtaket

- a) har et lovlig innhold (materiell kompetanse)
- b) er truffet av noen som har myndighet til å treffe et slikt vedtak (personell kompetanse)
- c) har blitt til på lovlig måte (prosessuell kompetanse).

Lovlighetskontrollen kan likevel begrenses til de anførsler som er tatt opp i saken, jf. § 27-3 andre ledd.

En lovlighetsklage er begrenset til kontroll av «avgjørelsens lovlighet». Kontrollen vil dermed ikke innebære en full overprøvesrett slik det normalt er etter forvaltningslovens regler i klagesaker. Noen av anførslene i lovlighetsklagen går konkret ned i økonomiske beregninger rundt enkeltskoler, beregninger av fremtidig elevtall og elevkapasitet. Dette er forhold som ikke Statsforvalteren går konkret inn i dersom det ikke skulle foreligge opplysninger om at det er åpenbare feil eller mangler ved utredningen.

Lovlighetskontroll innebærer ikke myndighet til å treffe et nytt vedtak i saken, men bare til å oppheve kommunens vedtak dersom det er ugyldig, jf. § 27-3 tredje ledd. Ugyldighet er betinget av at det foreligger feil ved den materielle, personelle eller prosessuelle kompetansen. Feil ved den personelle eller prosessuelle kompetansen fører imidlertid ikke automatisk til ugyldighet. Her følges prinsippet i forvaltningsloven § 41, om at vedtaket likevel er gyldig dersom det er grunn til å tro at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold.

Er de formelle vilkårene for å foreta lovlighetskontroll oppfylt?

Kravet om lovlighetskontroll er fremmet av tre kommunestyrerepresentanter innen fristen på tre uker. Statsforvalteren legger videre til grunn at Hamar kommunestyres vedtak av 26.10.2022 i sak 0108/22 om ny skolestruktur i Hamar kommune, er et «vedtak» som kan kontrolleres etter kompl. § 27-1.

Det følger av kommuneloven § 27-1 første ledd at kravet om lovlighetskontroll settes fram for det organet som traff vedtaket. Hvis organet opprettholder vedtaket så skal saken sendes til Statsforvalteren.

¹ Jf. Kgl.res. 30. august 2019, F30.08.2019 nr 1096

² Prop. 46 L (2017-2018) punkt 27.1.4

I dette tilfellet er det kommunestyret som har truffet vedtaket som det er krevd lovlighetskontroll av. Kravet er satt fram og behandlet i kommunestyret, som opprettholdt vedtaket og oversendte det til Statsforvalteren for behandling.

Delkonklusjon:

De formelle vilkårene for å kontrollere lovligheten av kommunestyrets vedtak av 26.10.2022 i sak 0108/22, er oppfylt.

Har vedtaket lovlig innhold?

Denne delen av kontrollen retter seg mot vedtakets innhold. Vedtaket må ikke stride mot gjeldende rett.

Det følger av opplæringsloven § 13-1 at kommunen har plikt til å gi grunnskoleopplæring til innbyggerne. Videre er det kommunens plikt å sørge for at grunnskoleopplæringen skjer i hensiktsmessige skoleanlegg.

Verken opplæringsloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole. Avgjørelse knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En avgjørelse må bygge på kommunestyrets økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer.

Vurderingen av hensynet til «barnets beste»

FNs barnekonvensjon er tatt inn i norsk rett ved menneskerettsloven i 2003. Barnets beste er et grunnleggende hensyn som følger av Barnekonvensjonen artikkel 3 pkt.1. Det betyr at kommunen i saker om skolestruktur må vurdere og legge vekt på hensynet til barnets beste.

FNs barnekomite har kommet med en generell kommentar om barnets rett til at hans eller hennes beste skal være et grunnleggende hensyn, Generell kommentar nr. 14 (2013). Høyesterett uttaler i Rt. 2009 side 1261 at slike uttalelser ikke er bindende, men er en veiledning for statene om f. eks hvordan konvensjonsbestemmelser bør forstås. Komiteen skriver at innholdet i «barnets beste» vurderingen må avgjøres fra sak til sak.

Statsforvalteren leser ut av den generelle kommentaren at barnets beste må vurderes og fastsettes i lys av den aktuelle situasjonen som de berørte barna befinner seg i. Barneombudet har uttalt seg om hva de mener er momenter av betydning i vurderingen av barnets beste i forbindelse med vedtak om skolenedleggelse. Barneombudet mener at momenter av betydning er: «tilhørighet, nærhet, pedagogisk miljø, skolemiljø (psykologisk og fysisk, jf. opplæringsloven kapittel 9a), trafiksikkerhet, sikkerhet på skolebuss, klasse/basisstørrelser, ivaretagelse av barn med spesielle behov, opprettholdelse av kulturelle identiteter osv.».

Statsforvalteren legger til grunn at Barneombudets opplisting verken er uttømmende eller bindende, men at den gir uttrykk for aktuelle momenter generelt.

Barnets stemme

Forvaltningen må sørge for at «saken er så godt opplyst som mulig», jf. forvaltningsloven § 17, 1. ledd, før de kan treffe en avgjørelse. Videre følger det av Barnekonvensjonen § 12 at barns rett til å bli hørt må bli ivaretatt. Når barn blir berørt av en avgjørelse må forvaltningen sørge for at barnet har fått muligheten til å gi uttrykk for sin mening, og at barnets mening skal tillegges vekt. Dette vil si at kommunen må ha lagt opp til en prosess som inviterer barn og unge til å delta.

Høring av elevene er dermed en sentral del av ansvaret for å opplyse saken. Gjennomgang av dokumentene viser at følgende er gjennomført for å sikre at elevene får kommet med sine synspunkter i behandlingen av saken om skolestruktur:

- Elevenes stemme er innhentet via elevråd.
- Kommunen gjennomførte befaring og medvirkning fra elevråd, FAU og tillitsvalgte 12.05.2021, 19.05.2021 og 09.06.2021.
- Foresatte har medvirket i form av dialogmøte og skriftlige innspill.
- Kommunen har informert om arbeidet med skolestruktur i Ungdomsrådet den 06.05.2021. Ungdomsrådet har uttalt seg og innspillet ble lagt frem ifb. med behandling av medvirkningsinnspill i Utvalgets møte den 24.06.2021. Ungdomsrådet ble også orientert i sitt møte 28.09.2022 i etterkant av høringsrunden.

Etter Statsforvalterens vurdering har kommunen underveis i prosessen gitt elevene, både direkte og via foresatte, mulighet til å uttale seg.

Hensynet til barnets beste

Hensynet til barnet/eleven skal være vurdert og hensyntatt i alle saker som omhandler barn. Kommunen skal utrede og legge vekt på hensynet til barnets beste i en avgjørelse om skolenedleggelse. Det følger av Grunnlovens § 104 og Barnevernkonvensjonen artikkel 3 nr. 1.

I en forvaltningsavgjørelse må kommunen vise hvordan barnets beste er identifisert og veid opp mot andre hensyn. Bestemmelsen om barnets beste er en saksbehandlingsregel.

Dokumentasjonen i saken viser at barnets beste er vurdert i flere sammenhenger og i forhold til ulike kriterier. Dette er bl.a. elevenes skoletilbud, kvalitet i skolen, vurdering av små/store skoler ut fra elevens beste, elevenes læringsutbytte og medvirkning, kompetanse og profesjonelle fellesskap, trafiksikkerhet og skoleanlegg.

I klagen påpekes det at administrasjonen ikke har gjort rede for barnets beste i saksfremlegget, som kun viser til sluttrapporten. Dette kan ikke sies å oppfylle kravet til at barnets beste skal vurderes, og må i seg selv anses å utgjøre en saksbehandlingsfeil.

Statsforvalteren vurderer at kravet om at kommunen skal vurdere og ta hensyn til hva som er best for barnet/eleven kan ivaretas selv om dette ikke eksplisitt kommer frem av saksfremlegget. Det avgjørende er at avgjørelsen tas på bakgrunn av dokumenter der barnets beste er identifisert og veid opp mot andre hensyn. At det kommer frem av sluttrapporten, er tilstrekkelig til å konkludere med at kommunen har hensyntatt barnets beste ved avgjørelsen.

I klagen er det videre anført at den vurderingen som fremgår av sluttrapporten mangler konkret vurdering av for og mot ulike alternativer, særlig ved nedleggelse av skoler. Det er videre anført at det ikke tas hensyn til at alle alternativer omfatter nye skolebygg, og at det ikke er tatt prinsipiell stilling til skolestørrelse.

Statsforvalteren vurderer at hensynet til barnets beste kan ivaretas uten at det foreligger en konkret vurdering av for og mot ulike alternativer. Det er videre ikke nødvendigvis slik at skolestørrelse trekker tydelig i den ene eller andre retning når det gjelder hva som er barnets beste.

Statsforvalteren anser skolebygg som et av flere momenter som inngår i en barnets beste-vurdering. Dette momentet vil imidlertid ikke gjøre utslag i valget mellom alternativer i de tilfeller alle

alternativer omfatter nye skolebygg. Statsforvalteren kan ikke se av dokumentasjonen at kommunen har vektlagt dette momentet ulikt for de ulike alternativene.

Klager anfører videre at det ikke er foretatt konsekvensvurdering av tap av vennskap og relasjoner eller trafikksikringstiltak. Statsforvalterens gjennomgang av dokumentasjonen viser at kommunen har foretatt vurderinger av tap av vennskap og tilknytning til nærmiljøet.

Et eksempel på en slik vurdering er: *«Kommunedirektøren bemerker at utvalget for Miljø og oppvekst har hensyntatt dette da det foreslås sammenslåing av Ridabu og Lovisenberg skoler. Flere av elevene har tilhørighet til idrettslaget lokalisert på Hjellum. I sammenslåingen er det tatt hensyn til at elevene kan bevare vennskap. Elevene fra Lovisenberg vil få lengre skolevei, men ikke lengre enn elevene ved Ridabu har til idrettslaget på Hjellum. Området hører slik naturlig sammen i et nærmiljø.*

For skolene i sentrum er det foreslått sammenslåing av Solvang og Rollsløkken skole med beliggenhet på Børstad. Elever ved sentrumsskolene har hele sentrum som arena for ulike idrettslag og fritidsaktiviteter. De kan opprettholde sin tilhørighet i lag og foreninger og samtidig bevare vennskap når hele grupper og skoler flytter sammen til ny skole.»

Gjennomgang av dokumentasjonen viser også at trafikksikkerhet har vært grundig vurdert av kommunen. Et eksempel på dette er: *«Storhamar krets har flere elever fra andre skolekretser sammenliknet med skoler i andre skolekretser. Dette gjelder særlig elever bosatt mellom Prestrud og Storhamar skole. I tillegg har flere elever fra Storhamar skolekrets kortere vei til Greveløkka skole enn til Storhamar skole. En nedleggelse av Storhamar skole er vurdert å ha noe negativ effekt for trafikksikkerheten, men om de fleste elevene flytter over til Greveløkka vil det gi større nærhet til skolen. Generelt vil trafikksikkerheten øke jo kortere vei elevene har til skolen. En avvikling av Storhamar vil kunne øke trafikksikkerheten for flere elever, men det må også arbeides for å bedre trafikksikkerheten for de elevene som får noe lengre skolevei om Storhamar skole avvikles.»*

I klagen er det videre uttalt at elevene fra barneskoler vil deles til ulike ungdomsskoler og at det ikke legges vekt på at elever vil kunne oppleve oppsplitting av klassemiljø og vennskap når barneskolen nedlegges. Statsforvalteren viser til kommunens vurdering av at hele grupper og klassemiljøer flyttes ved sammenslåing. Ved overganger vil kommunen ha plikt til å ta hensyn til de enkelte elevers beste dersom klasser må fordeles mellom flere skoler.

Det er anført i klagen at kommunen ikke i tilstrekkelig grad har tatt hensyn til sårbare elever i sin vurdering. Statsforvalteren vurderer at mange av de momentene som er vurdert under barnets beste, også vil være gjeldende for sårbare elever. Det er videre slik at sårbare elever ikke er en ensartet gruppe og det vil dermed ikke kunne foretas en konkret vurdering av dette.

Barnets beste som et grunnleggende hensyn er vurdert i utredningen. Det har vært lagt til rette for flere muligheter til å høre elevene og få med deres tanker og innspill i denne prosessen. Etter en gjennomgang av sakens dokumenter er Statsforvalterens vurdering at Hamar kommune har sikret en forsvarlig håndtering av hensynet til barnets beste og at barnets stemme har kommet fram i saken.

Delkonklusjon:

Vedtaket har lovlig innhold.

Er vedtaket fattet av riktig myndighet?

Det som skal kontrolleres her er om avgjørelsesorganet hadde myndighet til å treffe avgjørelsen.

I koml. § 5-3 andre ledd står det at kommunestyret treffer vedtak på vegne av kommunen hvis ikke annet følger av lov. Kommunestyret er riktig myndighet til å fatte et slikt vedtak.

Delkonklusjon:

Statsforvalteren finner at vedtaket er fattet av riktig myndighet jf. koml. § 27-3 første ledd bokstav b.

Er vedtaket blitt til på riktig måte?

Tema for kontroll her er om saksbehandlingsreglene er blitt fulgt. Dette gjelder alle regler for saksbehandling som framgår av kommuneloven og forvaltningsloven, men også eventuelle saksbehandlingsregler i særlovgivningen. I tillegg må ulovfestede prinsipper for god forvaltningsskikk være fulgt.

Det er anført i lovlighetsklagen av saken ikke er forsvarlig utredet.

Prinsippet om forsvarlig utredning

Forvaltningsloven § 17 sier at forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Dette er et sentralt forvaltningsrettslig prinsipp. Selv om § 17 etter lovens systematikk bare gjelder direkte for enkeltvedtak, er det ikke tvilsomt at bestemmelsen er uttrykk for et generelt prinsipp om forsvarlig utredning som gjelder for alle forvaltningsavgjørelser. Hvor store krav som skal stilles til saksutredningen, vil imidlertid avhenge av avgjørelsens karakter.

Prinsippet om at saken skal være forsvarlig utredet er også lovfestet i kommuneloven, som regulerer saksbehandlingen for vedtak som fattes i kommunestyret. Ifølge kommuneloven § 13-1 tredje ledd påhviler ansvaret for at en sak er forsvarlig utredet kommunedirektøren. Denne regelen må sees i sammenheng med kommuneloven § 11-3 fjerde ledd som sier at et folkevalgt organ kan utsette å realitetsbehandle en sak på saklisten med alminnelig flertall. Dersom et flertall i kommunestyret vurderer at en sak ikke er forsvarlig utredet, vil de kunne fatte vedtak om å utsette saken og pålegge administrasjonen å foreta ytterligere saksforberedelser.

Saksutredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. Om bestemmelsen i kommuneloven § 13-1 tredje ledd heter det nærmere i forarbeidene (Prop. 46 L (2017–2018) side 62):

«Hva som ligger i kravet til forsvarlig utredning utover presiseringen som foreslås tatt inn, må i det vesentlige være opp til det folkevalgte organet å vurdere. Departementet kan ikke gi retningslinjer eller andre føringer for en slik vurdering. Hva som er forsvarlig vil blant annet kunne avhenge av sakens karakter, kompleksitet, tid til rådighet for utredningen og så videre. Dette betyr at hvis det folkevalgte organet faktisk realitetsbehandler en sak, må det implisitt legges til grunn at organet vurderte det slik at saken var forsvarlig utredet.»

Prinsippet om at en sak skal være forsvarlig klarlagt før avgjørelse blir tatt betyr i en sak om skolenedleggelse blant annet at kommunestyret skal ha rimelig kjennskap til synspunktene til de som berøres av nedleggelsen før et vedtak treffes, jf. Rundskriv Udir-2-2012 om behandling av saker om skolenedleggelse og kretsgrenser punkt 3. Spørsmål om skolestruktur og nedleggelse av en skole vil i stor grad berøre foreldre og nærmiljø. Skolens samarbeidsutvalg, alternativt foreldrerådet, bør derfor få anledning til å uttale seg når det gjelder vedtak om skolestruktur. Andre som bør få anledning til å uttale seg i slike saker kan være fagforeningene for de ansatte ved skolen, grendelag og andre grupper og organisasjoner som kan ha interesse i saken, andre brukere av skolen som vil bli påvirket av en nedleggelse, andre brukerorganer ved skolene, for eksempel skolemiljøutvalg og elevråd, og samarbeidsutvalg eller foreldreråd ved andre skoler som berøres.

Delegering

Statsforvalteren vurderer anførselen om at «det ikke foreligger delegering av fullmakter til utvalget eller særskilt delegering av myndighet etter kommunens delegeringsreglement», først. Det vises til at «Utvalget har mandat til å utrede og foreslå. Det er således kun kommunestyret som kan instruere kommunedirektøren og fatte avgjørelser om eventuelle begrensninger av utredningen». Det stilles derfor spørsmål ved at det var formannskapet som satte rammene for og ga ansvaret for utredningen til utvalget, og om ikke mandatet skulle vært gitt til kommunedirektøren.

I henhold til koml. § 5-3 tredje ledd kan kommunestyret «delegere myndighet til å treffe vedtak til andre folkevalgte organer, ordføreren eller kommunedirektøren innenfor rammene av denne loven eller annen lov».

Hamar kommunestyre vedtok i møtet den 27.05.2020 i sak 95/20 å be formannskapet om å iverksette arbeidet med strategi for skole- og barnehagestruktur som skissert i kommunens planstrategi for 2020-2023 om helhetlig plan for bolig, skole og barnehage. I vedtak av 17.06.2020 i sak 173/20 vedtok formannskapet å gi oppdraget med å utarbeide strategi for skolestrukturen, til Utvalg for miljø og oppvekst.

I Hamar kommunes reglement for Hamar formannskap står det i pkt. 3 at formannskapet er delegert myndighet «innen sitt arbeids- og ansvarsområde i henhold til kommuneloven § 5-6 med de begrensningene som følger av lov, budsjettreglement og eventuelt andre reglement, delegering til rådmannen og andre vedtak».

I kommunens delegeringsreglement om politisk organisering er det opprettet tre faste politiske utvalg, Utvalg for velferd og helse, Utvalg for miljø og oppvekst og Utvalg for næring og kultur. I reglement for disse faste utvalgene står det at «Utvalget tildeles oppgaver av formannskapet. Utvalget kan selv fremme forslag til saker som ønskes utredet.

Benevnelsen av og inndelingen i utvalg er basert på sektor og saksfelt. Inndelingen er retningsgivende for hvilke tema det enkelte utvalg får til utredning. Det skal etterstrebtes mest mulig jevn oppgavefordeling mellom utvalgene.

Før formannskapet fastsetter mandat til det enkelte utvalgsarbeid, skal som hovedregel kommunestyret gjennom temamøte / temadrøfting gi innspill til utredningen.

Utvalget har ingen beslutningskompetanse, men har innstillingsrett overfor Hamar formannskap».

Utvalget har utredet saken med bistand fra administrasjonen, og kommet med innstilling til formannskapet med ulike alternativer. Etter Statsforvalterens vurdering er arbeidet i utvalget med å utarbeide strategi for skolestrukturen, gjennomført i tråd med kommunens delegeringsreglement.

Om saksutredningen i Hamar kommune

Arbeidet med å utarbeide en strategi for skole- og barnehagestruktur startet med at kommunestyret ba om at det skulle utarbeides en tilstandsrapport for skolebygg og barnehager. Rapporten ble behandlet av kommunestyret den 27.05.2020, sak 95/20, hvor det også ble vedtatt at formannskapet skulle iverksette arbeidet med en strategi for skole og barnehagestruktur som skissert i planstrategien. Dette på bakgrunn av behov for å effektivisere skolestrukturen, samtidig som kvaliteten i skolen skulle opprettholdes. Den samlede elevkapasiteten i Hamar kommune blir beskrevet som god. Det er imidlertid utfordringer med ulik elevkapasitet på de enkelte skolene,

skolenes bygningsmessige kvalitet og fleksibilitet, noe som igjen fører til lite effektiv arealutnyttelse. Dagens krav til opplæring med mer samarbeidende læringsformer, bruk av digitale læringsmidler og større elevmangfold, krever en mer fleksibel bygningsmasse og en mer effektiv skolestruktur. I tillegg er det økende behov for flere arbeidsplasser for lærere som følge av endringer i arbeidstidsavtalen og innføring av lærernorm.

Den 17.06.2020 i sak 173/20 vedtok Formannskapet å gi ansvaret for å utarbeide strategi for ny skolestruktur, til Utvalg for miljø og oppvekst. Det ble også utarbeidet et kunnskapsgrunnlag av administrasjonen for ny barnehage- og skolestruktur, datert 18.09.2020, som utgjør faktagrunnlaget for utvalgets arbeid med ny skolestruktur. Kunnskapsgrunnlaget dannet også grunnlaget for mandatet for utarbeidelse av ny skolestruktur.

Mandatet ble enstemmig vedtatt av Formannskapet i sak 240/20 den 14.10.2020. Det fremkommer også i saken at utvalget i tillegg ønsket noen føringer om at det ikke skulle brukes eksterne konsulenter til oppdraget, at det skulle ses hen til ønske om mer tid og rom for politiske drøftinger ved valg av metode og prosess, og at det skulle være en bred og god medvirkning. Med utgangspunktet i disse føringene har administrasjonen bistått utvalget med utredning av saken.

Strategien skulle inneholde en handlingsdel om nødvendige grep for å nå planene på kort og lang sikt. Videre skulle den beskrive hvilke av de eksisterende skolene som ble anbefalt videreført, evt. nybygg, rehabilitering av bygg og evt. omdisponering av bygg, samt en prioritering av tiltakene.

Følgende kriterier skulle legges til grunn ved valgene i strategien:

- a) byggenes funksjonalitet som skole
- b) bygningsmessig standard og kvalitet på uteområder
- c) demografi – ønsket kommuneutvikling

Videre skulle det legges vekt på:

- d) klima og miljø
- e) økonomi
- f) trafiksikkerhet

Det ble også bestemt at det ikke skulle tas hensyn til dagens skolekretsgrenser i arbeidet med strategien.

Det har vært 12 politiske utvalgsmøter i perioden august 2020 til desember 2021 i forbindelse med dette arbeidet.

I møtet i utvalget den 11.11.2020, ble administrasjonen bedt om å legge frem konkrete alternativer for skolestruktur. På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget, prosessen og vurderinger fra utvalget la administrasjonen frem forslag til mulige alternativer for videre utredning og analyser om miljø og klima, økonomi og trafiksikkerhet til møtet i utvalget den 20.01.2021. Utvalget besluttet at følgende skolestruktur skulle utredes videre:

«Vedtak:

1. Følgende alternative skolestrukturer skal utredes for å effektivisere fremtidig skolestruktur i Hamar;

O – alternativet

- Beholde dagens skolestruktur, og rehabilitere skolebygg med dårlig

bygningmessig standard.

Skoler i sentrum:

- Alt. 1. Legge ned Storhamar, rehabiliter øvrige skoler etter behov.
- Alt. 2: Legge ned Solvang skole og utvide og rehabiliter Rollsløkken skole, samt rehabiliter Storhamar og Prestrud etter behov.
- Alt. 3: Legge ned Storhamar og Solvang skole, rehabiliter og utvide Rollsløkken skole og rehabiliter Prestrud etter behov.

Skoler Øst for E6

- Alt. 1 Legge ned Lovisenberg, og rehabiliter Ridabu etter behov
- Alt 2: Legge ned Lovisenberg og Ridabu, og erstatte disse skolene med ny skole

Ungdomsskoler

- Alt 1: Utvide og rehabiliter Børstad ungdomsskole og bygge ny gymsal ved Ener ungdomsskole
- Alt. 2. Erstatte Børstad ungdomsskole med nytt bygg, samt ny gymsal ved Ener ungdomsskole

2. Utvalget vedtar forslaget til medvirkning, og ber administrasjonen ivareta medvirkning også fra ansatte/tillitsvalgte».

Det kommer frem av rapporten om samfunnsøkonomiske analyser som ble lagt frem for utvalget den 26.05.2021, at det i utvalgsmøtet den 10.03.2021 ble bestemt at alternativer for utredning skulle utvides noe. Det ble da presentert 12 alternativer. Vi kan ikke finne noen sakspapirer på dette, men det fremkommer også av rapporten som var til høring, at det er vurdert noen flere alternativer enn det vedtaket som vist til over inneholder. Det legges derfor til grunn. Punkt 2 over deles i to: alternativ 7 Legge ned Lovisenberg og Ridabu, og erstatte disse med ny skole på en nærmere angitt tomt, samt rehabiliter Ingeberg og alternativ 8, legge ned Lovisenberg og Ridabu, og erstatte disse med ny skole på Lovisenberg, samt rehabiliter Ingeberg ved behov. Videre ble 0-alternativet lagt til som alternativ for skoler i sentrum, alt. 5. For ungdomsskolene blir 0 alternativet delt i to; øst for E6, alt. 9 og beholde dagens struktur for ungdomsskolene, alt 12.

Administrasjonen gjorde som nevnt samfunnsøkonomiske analyser på disse alternativene, og rapporten fra dette arbeidet ble presentert for utvalget den 26.05.2021.

Når det gjelder medvirkning påpekes det at strategi for skolestruktur ikke er en kommunedelplan og at det derfor ikke er krav om å følge plan- og bygningslovens bestemmelser om medvirkning. Det ble likevel gjennomført medvirkningsmøter for å få mest mulig informasjon og medvirkning i utformingen av skolestrukturen. At prosessen med skolestrukturen i all hovedsak ble gjennomført under koronapandemien, gjorde det utfordrende med befaring og større medvirkningssamlinger. Kommunen planla utformingen av tiltak ut fra denne situasjonen. Det ble gjennomført medvirkningsmøter og lagt ut informasjon på kommunens hjemmesider om arbeidet med skolestruktursaken etter vedtak i utvalget den 21.04.2021. I mai og juni 2021 ble det gjennomført tre medvirkningsmøter i form av skolebesøk med befaring og medvirkning fra elevråd, FAU og tillitsvalgte, to digitale folkemøter og ett felles digitalt møte med FAU ved alle skoler. Videre har administrasjonen i løpet av 2021 informert Forum for tillitsvalgte, rådet for personer med funksjonsnedsettelse, ungdomsrådet, skoleledere og Hamarskolens FAU om arbeidet med ny skolestruktur. Det var også et åpent møte på Storhamar skole den 03.10.2022.

På bakgrunn av innspill fra innbyggere, medvirkningsmøter med FAU, elevråd, tillitsvalgte, samt befarings ved skolene, ba utvalget om tilleggsutredninger i utvalgsmøtet den 24.06.2021. Dette ble svart ut i møtet i utvalget den 22.09.2021. På bakgrunn av dette ble det behov for nye vurderinger vedrørende arealene som foreslås benyttet til skoleformål samt en samfunnsøkonomisk analyse knyttet til det.

Etter videre arbeid i utvalget ble det lagt frem 4 forslag til alternative helhetlige skolestrukturer:

Alternativ A:

- Legge ned Solvang skole og Rollsløkken skole, bygge en ny felles skole for Rollsløkken og Solvang på Børstad. Rehabiliterer Storhamar og Prestrud skoler etter behov.
- Legge ned Lovisenberg og Ridabu skoler og erstatte disse med en ny skole fortrinnsvis ved Ener – subsidiært på Lie. Dersom ny skole legges til Lie, må det vurderes å bygge egen gymsal/flerbrukshall der i tillegg til ny hall ved Ener
- Renovering av Ingeberg skole
- Erstatte Børstad ungdomsskole med nytt skolebygg samt mulig ny gymsal ved Ener ungdomsskole.

Alternativ B

- Legge ned Storhamar, Solvang og Rollsløkken skole. Bygge ny felles skole for Rollsløkken og Solvang på Børstad. Rehabiliterer Prestrud etter behov.
- Legge ned Lovisenberg og Ridabu skoler og erstatte disse med en ny skole, fortrinnsvis ved Ener – subsidiært på Lie. Dersom ny skole legges til Lie, må det vurderes å bygge egen gymsal/flerbrukshall der i tillegg til ny hall ved Ener
- Renovering av Ingeberg skole
- Erstatte Børstad ungdomsskole med nytt skolebygg samt mulig ny gymsal ved Ener ungdomsskole

Alternativ C

- Legge ned Solvang skole og Rollsløkken skole bygge en ny felles skole for Rollsløkken og Solvang på Børstad. Rehabiliterer Storhamar og Prestrud skoler etter behov.
- Beholde Lovisenberg skole og bygge ny Ridabu skole fortrinnsvis ved Ener, - subsidiært på Lie. Dersom ny skole legges til Lie, må det vurderes å bygge egen gymsal/flerbrukshall der i tillegg til ny hall ved Ener.
- Renovering av Ingeberg skole
- Erstatte Børstad ungdomsskole med nytt skolebygg samt mulig ny gymsal ved Ener ungdomsskole

Alternativ D

- Legge ned Storhamar, Solvang og Rollsløkken skole. Bygge ny felles skole for Rollsløkken og Solvang på Børstad. Rehabiliterer Prestrud etter behov.
- Beholde Lovisenberg skole og bygge ny Ridabu skole fortrinnsvis ved Ener, subsidiært på Lie. Dersom ny skole legges til Lie, må det vurderes å bygge egen gymsal/flerbrukshall der i tillegg til ny hall ved Ener.
- Renovering av Ingeberg skole
- Erstatte Børstad ungdomsskole med nytt skolebygg samt mulig ny gymsal ved Ener ungdomsskole.

Forslag fra representant Vaagan om alternativ E ble nedstemt:

- Beholde dagens skolestruktur
- Totalrenovere eller bygge (delvis) ny Storhamar skole
- Erstatte Børstad ungdomsskole med nytt skolebygg, samt mulig ny gymsal ved Ener ungdomsskole
- Beholde Lovisenberg skole og bygge ny Ridabu skole, fortrinnsvis ved Ener, subsidiært på Li. Dersom ny skole bygges ved Li, må det vurderes å bygge egen gymsal/flerbrukshall der, i tillegg til ny hall ved Ener

Rehabiliter øvrige skoler i forutsigbar rekkefølge etter behov

Formannskapet vedtok den 2.2.2022 i sak 12/22 å sende de overnevnte alternativene A-D på høring. Formannskapet vedtok også å sende det såkalte 0-alternativet om å beholde dagens struktur, på høring. Høringsfristen ble satt til 23.03.2022.

Det kom inn 174 høringsinnspill fra:

- Elever
- Foreldre
- Lærere og andre ansatte/ledere ved skolene
- Andre innbyggere
- FAU
- Fagforeninger
- Vang historielag
- Ingeberg utbygging AS
- Aksjonsgruppen for bevaring av Storhamar skole
- Arbeidsgruppe for bevaring av Solvang skole
- Lovisenberg vel
- Høyre, Rødt og Venstre
- 183 personer som har skrevet under for bevaring av Solvang skole

Formannskapet vedtok den 09.03.2022 å bestille en uavhengig rapport om sammenhenger mellom skolestørrelse og kunnskapsutvikling ifb. med sluttbehandlingen av saken. Utvalget tok rapporten til orientering den 06.04.2022.

I utvalgets møte i april 2021 ble det vedtatt å utsette arbeidet med høringsinnspillene pga. krigen i Ukraina fordi mange ansatte som skulle gå gjennom innspillene, ble opptatt med mottak av flyktninger. Gjennomgang av innspillene ble derfor utsatt til våren og sommeren 2022, for å få god nok tid til å jobbe med innspillene. Innspillene ble så oppsummert, delt inn i tema og svart ut samlet i en rapport. Innspillene viste lite eller ingen støtte til de forslagene som var på høring. Se side 318 hvor innspillene svares ut. Den politiske prosessen ble utsatt til høsten 2022. Kommunestyret ble informert om status i arbeidet den 24.11.2021.

Den 19.10.2022 fattet formannskapet vedtak i skolestruktursaken, sak 158/22. Venstre v/ representant Vaagan foreslo at saken skulle sendes tilbake til utvalget for ytterligere avklaringer. Dette forslaget falt med en stemme. Samme representant foreslo også at helhetlig skolestruktur for Hamar alternativ E, skulle vedtas, og kom også med nytt forslag til rekkefølge på tiltakene. Utvalgets innstilling om skolestruktur ble vedtatt mot en stemme.

Kommunestyret fattet så vedtak den 26.10.2022, i tråd med formannskapets innstilling, om en fremtidig helhetlig skolestruktur. Under behandlingen av sak 108/22 fremmet Venstre ved Vaagan

forslag om å utsette saken inntil ytterligere avklaringer var gjort. Dette forslaget falt med en stemme. Venstre ved Vaagan fremmet også forslag om at kommunestyret skulle vedta nytt alternativ E for helhetlig skolestruktur, samt forslag til prioriteringsrekkefølge. Forslagene falt mot en stemme.

Statsforvalterens vurdering av om saken er forsvarlig utredet

Det er anført at saken ikke er tilstrekkelig utredet.

Hva som kreves for at saken skal anses som forsvarlig utredet må ses opp mot at verken opplæringsloven eller annet regelverk har prosessuelle regler for endring av skolestruktur og skolenedleggelse, utover det som framgår av rundskriv Udir-2-2012 punkt 3, som nevnt ovenfor. Vår vurdering er at skolestruktursaken har vært gjenstand for en langvarig og omfattende behandling av kommunen.

Samspeillet mellom administrasjonen og de folkevalgte

Det anføres i lovlighetsklagen at en av årsakene til mangler i utredningen er samspeillet mellom utvalget og administrasjonen.

I klagen vises det til at administrasjonen har fremlagt dokumenter som analyser, punkter til diskusjon, forslag til rapporter for utvalget, og deltatt med tre til fire personer i møtene. Denne sammenblandingen kommer blant annet til syne i oppsummeringen av høringsinnspillene hvor det vises til at «skolestrukturene som ble sendt til høring, er valgt av et politisk utvalg» og at «Andre mulige skolestrukturer kunne vært valgt». Det fremkommer også at det politiske utvalget valgte å legge frem alternative strukturer som beholder skoler med god bygningsmessig kvalitet, og med en elevkapasitet som er tilstrekkelig ut fra dagens elevtall. Det anføres dermed at flertallet i utvalget således i realiteten har besluttet at skolene Storhamar, Solvang og Lovisenberg skal legges ned før saken kom til behandling i kommunestyret, ved ikke å utrede disse alternativene.

Det anføres at administrasjonen på den ene siden «har bidratt til utredningen i utvalget langt utover det som er naturlig som følge av en sekretærposisjon». Videre har utvalget på den andre siden «sturt og begrenset hva administrasjonen har utredet». Det anføres at dette samlet sett har medført at «skillet mellom de folkevalgte og det administrative som fremheves i forarbeidene, er brutt, og ansvaret for utredningen fremstår som svært uklart». Det påstås at denne sammenblandingen har ført til at det ikke er mulig å fastslå hva som er administrasjonens faglige innstilling i saken.

Det var en klar intensjon med ny kommunelov av 2018 og i større grad skille mellom folkevalgte og administrasjon. NOU 2016:4 Ny kommunelov har en grundig omtale av dette i pkt. 8.6, s. 94:

«De folkevalgte og administrasjonen har prinsipielt svært ulike roller. Utvalget mener derfor at organer enten skal være folkevalgte eller administrative. En sammenblanding kan få uheldige konsekvenser for en ryddig og åpen håndtering av saker.

Skillet mellom folkevalgte og administrasjonen er således viktig også når det gjelder organer. Organer eller arbeidsgrupper e.l. skal enten være et folkevalgt organ og følge reglene for disse, eller være et administrativt organ innenfor administrasjonen og følge den arbeidsformen som gjelder der. Et organ eller en arbeidsgruppe e.l. kan således ikke bestå av både folkevalgte og administrasjonen. I tillegg til at dette bryter med det prinsipielle skillet mellom folkevalgte og administrasjon, så vil slike blandingsorganer skape uklare ansvarslinjer. Medlemmer i administrative organer har en administrativ ansvarslinje som går opp til kommunedirektøren. Kommunedirektøren svarer til de folkevalgte. Om det da skulle sitte folkevalgte i administrative organer, ville det blitt en

uklar ansvarslinje. På tilsvarende måte blir det uklart om administrasjonen sitter i folkevalgte organer».

I henhold til koml. § 13-1 skal kommunedirektøren påse at saker som legges frem for folkevalgte organer er forsvarlig utredet. Saken har vært oppe til behandling i utvalget 12 ganger i perioden august 2020 til desember 2021. Ut ifra opplysningene i saken finner Statsforvalteren at administrasjonen, på bestilling fra utvalget, har gjort utredninger og kommet med anbefalinger ut ifra et faglig ståsted. Dette på bakgrunn av faktagrunnlaget som ble utarbeidet i saken og på bakgrunn av arbeidet i utvalget. På bakgrunn av grunnlagsmateriale (kunnskapsgrunnlag, tilstandsrapport mm.), samt saksfremstillinger fra administrasjonen, har utvalget diskutert, bedt om ytterligere utredninger etter bla. medvirknings- og høringsrunde og på bakgrunn av dette, tatt valg og fattet vedtak og fremmet forslag til struktur til formannskapet. Alle skolene har underveis i prosessen blitt vurdert opp mot ulike kriterier som funksjonalitet som skole, herunder bygningsmessig standard og kvalitet på uteområder, demografi- ønsket kommuneutvikling, klima og miljø, økonomi og trafikksikkerhet, samt barnets beste.

Det er kommunalsjef for Oppvekst og opplæring som på vegne av kommunedirektøren, har utredet saken. Kommunalsjef for Bygg Miljø og Arbeid har også deltatt da dette området også er involvert i utredningsarbeidet. Etter Statsforvalterens vurdering er det utvilsomt at disse har deltatt som representanter fra administrasjonen med det formål å sikre en forsvarlig utredning. At sekretæren for utvalget også har bistått utvalget som rådgiver og prosessveileder gjør ikke vedkommende til et medlem av utvalget. Administrasjonens bidrag er også, som kommunen skriver, en konsekvens av at kommunen bestemte å utrede saken selv. Etter Statsforvalterens vurdering er ikke skillet mellom administrasjonen og de folkevalgte brutt i denne saken. Videre nevnes det at ansvaret for utredningen ble gitt utvalget i formannskapsmøtet den 17.06.2020 i sak 173/20, og må anses som klart.

Kostnadsberegninger

Det er videre anført at administrasjonen har gjort en mangelfull utredning av kostnadsforhold. Det vises til at kommunestyrerepresentant Vaagan flere ganger har bedt om at kostnader ved nybygg i eksisterende skolestruktur skal utredes. Det vises også til høringsinnspill som viser at besparelsen i foreslått skolestruktur hovedsakelig kommer av at det er rimeligere både å bygge og drifte nye skolebygg enn å rehabilitere. Det vises til at manglende og misvisende opplysninger om kostnader vedrørende nedleggelse av Storhamar barneskole kan ha hatt betydning for avstemmingen i saken den 26.10.2022. Det vises også til at forslaget ikke har tatt hensyn til forventet befolkningsutvikling fordi forslaget ikke er bygger på en tilstrekkelig utredning og beregningen av elevkapasitet. Det vises også til at kapasitetsøkning ved nybygg ved Solvang skole ikke er tilstrekkelig utredet, en mangel som kan påvirke beslutningsgrunnlaget. Det anføres at det heller ikke er lagt til grunn reelle anslag for fremtidige elevtall og at kommunestyret dermed har fattet sin beslutning på sviktende grunnlag.

Statsforvalteren kan ikke se at det foreligger noe usikkerhet rundt økonomiske beregninger og konsekvenser som tilsier at saken ikke er forsvarlig utredet. Det er også fremlagt samfunnsøkonomiske analyser. Etter vår oppfatning er saksframstillingen nyansert i sitt innhold. Det går f.eks. fram at tallene rundt elevtallsutvikling er svært usikre, og at det etter en samlet vurdering er gjort et valg om hvilke elevtall som skal legges til grunn ved beregningen av fremtidig kapasitetsbehov for elevplasser.

Når det gjelder punktet om at utnyttelse av kapasitet ved justering av skolekretsgrenser ikke er utredet, vises det til at det ble bestemt at det ikke skulle tas hensyn til skolekretsgrenser ved

vurdering av ny skolestruktur. Det samme gjelder inndelingen av skoler i sentrum vest og skoler øst for E6. Statsforvalteren går derfor ikke nærmere inn på dette.

Medvirkning / høring

Det anføres at administrasjonen ikke i tilstrekkelig grad har tatt hensyn til innspill som er kommet i høringsrunden, og at kommunestyret da ikke har fått tilstrekkelig kjennskap til høringsinnspillene. Videre anføres det at synspunkter som fremkommer ikke vises i rapporten eller saksfremlegget og at det ikke er vist til Utdanningsdirektoratets rundskriv om «Behandling av saker om skolenedleggelse og kretsgrenser Udir-2-2012». Det har heller ikke vært prosesser som sikrer reell medvirkning for de ansatte i skolen. Det vises her til at kommunedirektørens utsendte kommunikasjonsstrategi som er blitt oppfattet som en begrensning om hva ansatte kan uttale seg om.

Saken har vært på høring til berørte parter, og retningslinjene om høring er fulgt. Høringsrunden som har vært gjennomført er etter vår oppfatning tilstrekkelig bred for å få opplyst saken. Selv om høringsfristen ikke var fullt ut 2 måneder som anbefalt i rundskrivet fra Udir, anses fristen for å ha vært tilstrekkelig til at berørte skulle få uttale seg til saken.

Innspillene etter medvirkningsrunden ble oppsummert og førte til ytterligere utredninger. Innspillene etter høringsrunden ble oppsummert og svart ut. Anførselen om at kommunestyret ikke har fått tilstrekkelig kjennskap til høringsinnspillene er etter Statsforvalterens vurdering ikke riktig. Denne informasjonen er en del av saksgrunnlaget til innstillingen i saken til kommunestyret. At det ikke fremkommer av sluttrapporten eller av saksfremlegget for kommunestyret har dermed ingen betydning. Det er heller ikke av betydning at det ikke er vist til Utdanningsdirektoratets rundskriv om «Behandling av saker om skolenedleggelse og kretsgrenser Udir-2-2012». Det legges til grunn at innspillene er vurdert. At vedtaket om skolestruktur ikke er i tråd med innspill i høringen, betyr ikke at berørte parter ikke har fått medvirket, blitt involvert eller hørt i avgjørelsen om skolestruktur. Barnas rett til å bli hørt er ivarettatt ved at de har fått anledning til å uttale seg, og hensynet til barnets beste er også utredet.

Det anføres i lovlighetsklagen at kommunes kommunikasjonsstrategi har begrenset ansattes muligheter på en slik måte at de ikke har hatt reell medvirkning. Det vises til dette fra Aksjonsgruppa bevar Storhamar skole også. Statsforvalteren legger til grunn på bakgrunn av det ovennevnte at ansatte har hatt muligheten til å uttale seg, og har gjort det.

Vi har videre lagt vekt på at både formannskapet og kommunestyret selv vurderte at saken var forsvarlig utredet. Både formannskapet og kommunestyret kunne ha utsatt saken til et senere møte for å få en tilleggsutredning, dersom det mente at de ikke visste nok om saken. Når kommunestyret til slutt fatter sitt vedtak, må det kunne forutsettes at det er etter en vurdering av at grunnlaget er godt nok. Anførselen om at det i realiteten er utvalget som har som besluttet at skolene Storhamar, Solvang og Lovisenberg skulle legges ned, er ikke riktig. Det er kommunestyret som fatter vedtaket om skolestruktur den 26.10.2022, og som med det også har bestemt hvilke skoler som skal legges ned, rehabiliteres og slås sammen. Vår gjennomgang har ikke avdekket misvisende eller feil opplysninger som vi ser at kan ha hatt betydning for vedtakets innhold. Statsforvalteren finner at kravet til forsvarlig utredning er oppfylt.

Delkonklusjon:

Vedtaket har blitt til på lovlig måte.

Statsforvalterens vedtak

Hamar kommunestyrets vedtak i sak 0108/22 den 26.10.2022, er lovlig.

Vår avgjørelse etter kommuneloven kan ikke påklages.

Med hilsen

Jo Bjørner Haugen (e.f.)
avdelingsdirektør

Katrine Tømmerdal Nordby
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakerliste:

Stig Vaagan
sloevha@nline.no
Svein Birger Orsnes
HAMAR KOMMUNE

Postboks 4063

2306

HAMAR